

VYZZOK
TARI

1963.
2.

HIRADÓ

Ünnepi Könyvhét

1963.

május 26 - június 2.

Az Ünnepi Könyvhét a könyv és az emberek évről-évre megújuló ünnepélyes találkozása.

Minden könyvvel foglalkozó ember, író, könyvtáros, könyvterjesztő, olvasó vagyis "könyvbarát" részére kiváló alkalom az irodalom megismertetésére, a könyv terjesztésére. Az Ünnepi Könyvhét a könyvtárosok részére is a könyv és az olvasó találkozásának elősegítését, a könyv iránti igény felébresztését, az olvasótábor szélesítésének feladatait jelenti. Ennek érdekében fognak össze mindazok - városon és falun egyaránt - akik a művelődés, a tanulás, az olvasás ügyét szívéükön viselik.

Megyénk könyvtárosai is gondosan készüljenek fel az Ünnepi Könyvhét tömegek művelődését szolgáló eseményeire és mindent kövessenek el annak sikere érdekében.

A könyvhét programján író-olvasó találkozók, irodalmi ismeretterjesztő előadások, könyvvásárok, könyvkiállítások, irodalmi színpadok előadásai szerepelnek. Használják fel az ünnepi könyvhetet a könyvbarát mozgalom fejlesztésére, a könyvtárak népszerűsítésére, új olvasók toborzására, könyvek nagyobb mérvű kölcsönzésére.

Nem elegendő, ha a könyvtár csak a falain belül rendez kiállítást. Ha lehet, használják fel az üzleti kirakatokat, művelődési otthonok, mozik előtereit stb. erre a célra.

A kiállításokat elsősorban a mai magyar irodalom alkotásai-
ból, valamint a helyi körülmények megkívánta korszerű
mezőgazdasági és műszaki könyvekből állítsuk össze.

Nagyon jó eredményt lehet elérni, a kiállítás helyén meg-

- május 26. SZABADEGYHÁZA d.u. 17^h Hunyadi József író
Művelődési Ház Hárs György költő
- május 27. SZÉKESFEHÉRVÁR d.u.fél 3^h Gereblyés László
Pamutkolor Művek költő és műfordító
Thurzó Gábor író
- SZÉKESFEHÉRVÁR d.u.fél 3^h Hárs György költő
Finommechanikai V. Hunyadi József író
- CSÁKVÁR d.u. 18.30^h Ormos Gerő író
Művelődési Ház Bokros János költő
- POLGÁRDI 19.30^h Csongor Rózsa író
Művelődési Ház Bódás János költő
- május 28. SZÉKESFEHÉRVÁR 19.30^h Kalász Márton költő
József A. Kollégium Ósz Ferenc író
- CSÁKBERÉNY 19.30^h Gereblyés László
Művelődési Ház költő és műfordító
Fodor József
Kossuth-díjas író
- BAKONYCSERNYE 19.30^h Pesti János író
Művelődési Ház Bokros János költő
- május 28. VAJTA 19.30^h Bartha Tibor író
Művelődési Ház Szopori N.Lajos költő
- május 29. SZÉKESFEHÉRVÁR 19.30^h Tornai József költő
Teleki Blanka Koll. Sobor Antal író
- SZÉKESFEHÉRVÁR 19^h Jobbágy Károly költő
Lenin uti munkásszálló
- CSÓR 19.30^h Bartha Tibor író
Művelődési Ház Bokros János költő

- május 29. KÁPOLNÁSNYÉK 19.30^h Takács Imre költő
Művelődési Ház Szopori N. Lajos költő
- május 30. MEZŐSZILAS 19.30^h Csongor Rózsa író
Művelődési Ház Bódás János költő
- MEZŐFALVA 19.30^h Barsi Dénes író
Állami Gazdaság
- május 31. SZÉKESFEHÉRVÁR 19.30^h Ormos Gerő író
MŰM 323. Tanintézet
- PUSZTASZABOLCS 19.30^h Jobbágy Károly költő
Művelődési Ház Pesti János író
- SÁROSD 19.30^h Sobor Antal író
Művelődési Ház Dömök Sándor költő
- junius 1. FELCSUT 19.30^h Fodor József író és
Művelődési Ház költő, és a Megyei
Művelődési Ház Irodal-
mi Szinpada
- DUNAUJVÁROS 15^h Janikovszky Éva író
Bartók B. Művelődési
Ház
- MÁNY 19.30^h Takács Imre költő
Művelődési Ház Pesti János író
- junius 2. MEZŐFALVA d.e. 10^h Bartha Tibor író
Művelődési Ház Bokros János költő
- NAGYLÓK d.u. 15^h Csongor Rózsa író
Művelődési Ház Kátay Antal költő

A versenyben résztvevő községi könyvtárosok munkájának értékelése:

A tiszteletdíjas községi könyvtárosok versenyét április hónap végével értékeltük. A versenyidő hátralévő idejében május hó végével újból értékeljük és a befejező értékelést június 30-ával lezárjuk. Végleges eredményhirdetésre július folyamán kerül sor a járási könyvtárvezetők és a Művelődésügyi osztályok munkatársainak bevonásával.

A beérkezett jelentések sok esetben hiányosak. Nem szerepel köztük szöveges jelentés, amely a könyvtáros erőfeszítését tükrözné. Ez elsősorban a járási könyvtárvezetők mulasztása, mert néhány látogatásunk alkalmával az derült ki, hogy sok községi könyvtáros komoly feladatokat oldott meg, hogy a versenyben helyezést érjen el. Így pl. a szabadhidvégi községi könyvtáros eljárt a tanácsnál, és komoly segítséget kapott könyvtári berendezésekben, s a helyiség rendbehozásában is.

Szép eredményeket értek el többen a község vezetőinek olvasóvá szervezése terén, elsősorban Sukoró, Tabajd, és Csősz községben. Csősz községben az alakuló tanácsülésen könyvkiállítást rendezett a könyvtáros, s ő maga is ott volt, s felhívta a tanácstagok figyelmét, a könyvekre, s sokan mindjárt be is iratkoztak. Iváncsa községben 50 százalékban tagjai a község vezetői a könyvtárnak. Bodajk községben három könyvismertető előadást rendezett a könyvtáros. Nagyveleg községben, ahol éveken keresztül elhanyagolt volt a könyvtári munka, az olvasók száma a 10 alatt volt; az új könyvtáros a lakosság 18,5 százalékát

szervezte be könyvtári olvasóvá, ebből 51,5 százalék felnőtt. Komoly erőfeszítéseket tesz az elhanyagolt könyvtárhelyiség rendbehozására. Szabadegyházán az olvasók 60,6 százaléka felnőtt, ugyanakkor azonban hiányosság, hogy igen alacsony a kölcsönzött kötetek száma.

Bicskei járás:

Etyek: Az olvasók számának emelésében kell igyekeznie, hogy elérje a tervezett 15 százalékot.

Mány: Könyvtáros változás miatt később értékeljük.

Tabajd: A község vezetőinek 50 százaléka olvasó. Igyekezni kell az olvasott kötetek számát 8-ról felemelni.

Vál: Itt az olvasott kötetekkel van hiba. Egy olvasóra 7 kötet jut. A rendezvényeknél is elmaradás mutatkozik.

Dunaujvárosi járás:

Apátszállás: A rendezvények és kiállítások terén mutatkozik lemaradás, és az adminisztráció, valamint a fiókok látogatása terén is hiányosságok vannak.

Besnyő: Kevés a felnőtt olvasók százalékaránya. Igyekezni kell, hogy a 35,5 százalékot magasabbra emelje. Kiállítást tervezzen a könyvtáros kartárs.

Előszállás: A község vezetőit fokozottabban szervezze. Alacsony a felnőtt olvasók aránya is: 42,2 százalék.

Ivácsa: Sok könyvkiállítást rendezett /12/, de az olvasók számát fel kell emelni. A község vezetői is jelentős számban olvasók. Rendelő jegyzékeit nem küldi pontosan.

Kisapostag: 18 könyvkiállítást rendezett és a község vezetőinek 50 százaléka olvasó. Dicséretes munka.

Mezőfalva: Kevés az olvasók száma, és a késedelmes olvasók felszólításával elmaradásban van.

Nagyvenyim: Az olvasók száma rendkívül alacsony /7,5 százalék/. Igyekeznie kell, mert egyéb eredményei szépek.

Pusztaszabolcs: Olvasók számának növelésében kell igyekeznie, a felnőtt olvasók száma máris meghaladja az előírtat. /61,3 százalék/. Eredményei szépek. Három kiállítást, két irodalmi előadást szerveztek.

Móri járás:

Bodajk: Ha másként nem tud szabadpolcot biztosítani, nyissa ki a könyvszekrényeket, hogy az olvasók maguk választhassanak. Három könyvismertető előadást tartott. Szép eredmény.

Nagyveleg: Szabadpolcra most tért át, 18,5 % olvasó, ebből 51,5 % felnőtt. A forgalmazott kötetek száma még alacsony, 6,5 kötet. Emelnie kell.

Sárbogárdi járás:

Több község kimaradt a versenyből, legalábbis értéklést nem küldtek a járási elvtársak. Nem tévedés?

Mezőkomárom: 68,8 % felnőtt olvasó, az olvasott kötetek száma azonban kissé alacsony. 7,3 kötet. Érdemes dolgozni, mert egyébként jók az eredményei.

Pusztagegres: A lakosság majdnem 20 százaléka olvasó. Dicséretes, szép eredmény. Érdemes a többi versenypontért erősebben dolgozni.

Móri járás:

Bodajk: Ha másként nem tud szabadpolcot biztosítani, nyissa ki a könyvszekrényeket, hogy az olvasók maguk...

Sáregres: Itt is azt javasoljuk, nyissa ki a könyvszekrényeket és tegye szabadpolcossá a könyvtárát. Dicséretes, szép eredmények: majdnem 20 % olvasó, 56,8 % felnőtt. Olvasott kötetei: 8,1 két kiállítás volt, s egy irodalmi előadása.

Sárosd: A verseny első öt pontjának teljesítése majdnem megtörtént kevés erőfeszítéssel meglesz. Mintaszerű könyvtár a sárosdi, Tárnoky Lászlóné kar-társnő komolyan dolgozik.

Szabadegyháza: Rendkívül alacsony a forgalmazott kötetek egy főre jutó átlaga. Rendezvényeit sem ismerjük. Pedig érdemes lenne komolyan versenyeznie.

Szabadhidvég: Szép eredmények, a lakosság 18,2 százaléka olvasó, felnőtt 68,6 %. Olvasott kötetek száma: 8,5. Kiállításokat, mesedélutánokat szervez dia-film vetítéssel egybekötve. Adminisztrációja pontos, naprakész.

Vajta: Itt a forgalmazott köteteknél van kevés lemaradás. Érdemes dolgozni vele.

Székesfehérvári járás:

Aba: A sárosdi könyvtárossal fej-fej mellett haladnak. Haladnak? Rohannak. A járás egyik legjobban működő könyvtára.

Baracska: Az adminisztrációval kapcsolatos hiányosságokat ki kell küszöbölni, hogy ne rontsa a könyvtár tartalmi munkáját.

Csösz: Az olvasókkal való foglalkozás terén van lemaradás. Egyéb eredményei megfelelnek a versenyszempontok kívánalmainak.

Izskaszentgyörgy: Olvasóinak százaléka 21,9, ebből felnőtt 57,3 százalék. A tanácsi vezetők beszerzésénél kellene többet tenni.

Lovasberény: Roppant kevés a forgalmazott kötetek száma, 3,5 kötet. Kár, mert többet lehetne elérni Lovasberényben.

Mezőszentgyörgy: Kevés az olvasott kötetek száma. Itt a könyvtáros szép eredményeket ért el a József Attila olvasómozgalom terén. 55 fiatallal foglalkozik. Dicséretes.

Nádasdladány: Az olvasókkal való foglalkozás terén van lemaradás. Talán aktivahálózattal ez is sikerülne. Egyéb eredményei szépek.

Sukoró: A község vezetőinek 61 %-a könyvtári olvasó, az olvasókkal szépen foglalkozik a könyvtáros. Ajánló könyvjegyzéket készített.

Zámoly: Eredményei alapján nem értékelhető.

Tordas: Eddigi eredményei biztatóak. Eredményt kell elérni a vezetők könyvtári olvasókká szervezésében is.

Reméljük, hogy következő értékelésünknel sok lemaradásról úgy számolhatunk be, mint kiküszöbölt hiányosságról.

Sok sikert kívánunk a további eredményekhez.

EGY UJJÁSZÜLETŐ KÖNYVTÁR

AZ ORSZÁG ELSŐ NÉPKÖNYVTÁRÁNAK sorsa nem lehet érdektelen a megye könyvtárosai előtt. Amikor 1949. augusztus 20-án ünnepélyes keretek között megnyílt Mezőszentgyörgyön, az Eötvös Károly-kuria épületében nagyjelentőségű folyamat kezdetét jelentette: az ország első népkönyvtára alakult meg itt. Azóta csaknem másfél évtized telt el, könyvtárosok jöttek és mentek, sőt az állomány jelentős része is teljesen kicserélődött, de még az olvasók is. A régiek közül többen meghaltak, és ma már azok is rendszeres kölcsönzői a könyvtárnak, akik az avatáskor még meg sem születtek...

AMIKOR 1962. augusztusában 107 olvasóval átvettem a könyvtár vezetését, az intézmény éppen történetének mélypontját élte. Rendet kellett teremtenem nemcsak a helyiségben, hanem a könyvtár állományában is. Legsürgősebb feladatként tűztem magam elé, hogy a könyvtár iránt az utóbbi években megcsappant érdeklődést ismét felkeltssem, hogy visszahozzam az elmaradt olvasókat, sőt ujabbakat is bevonjak a könyvtári olvasásba.

Az átadás után többféle módon is hirdettük a könyvtár ujraindítását, mégis félve, szorongó szívvel léptem be az első kölcsönzés előtt a könyvtárhelyiségbe, vajjon sikerül-e a tervem? S most, közel háromnegyedévi könyvtárosságom után boldogan számolhatok be: sikerült! Legalábbis ami az ujraindulást illeti. Mert az 1781 főnyi lakosságból eddig 344 olvasóm van, és ezeknek csaknem 50%-a felnőtt. Természetesen hosszabb idő szükséges ahhoz, hogy a lakosság újra "megszokja" a könyvtárat. Az olvasás rendszerességével még nem nagyon dicsekedhetek.

Legnehezebb volt a felnőtt olvasókat visszahoznom a könyvtárba. Sok esetben személyesen vittem ki a könyvet idősebb embereknek, akikről megtudtam, szívesen olvasnának, de a nagy távolság miatt nehezükre esik felkeresni a könyvtárat. Megérttem. Azóta legtöbbször megtalálták a módját, hogy könyvhöz jussanak, maguk szereztek segitőt, aki rendszeresen szállítja nekik az olvasnivalót.

Hetenként kétszer kölcsönzök, kétszer 2 órát, azonban legtöbbször duplájára nyulik a nyitvatartási idő. Sokszor még este 9-kor is a könyvtárban vagyok. A közelmúltban, különösen pedig a téli hónapokban nem ritka esetnek számított a 90-100 látogató esténként, ami a jelenlegi kölcsönzési viszonyok között bizony elég sok. A szabadpolcos kölcsönzés bevezetéséről pedig egyelőre - nemcsak a könyvtaré a helyiség - szó sem lehet. Mindennapi munkám tapasztalatai mondatják velem: régen megoldásra váró probléma ez Mezőszentgyörgyön! Ilyen forgalmas kölcsönzés mellett nem is juthat elég idő az olvasókkal való foglalkozásra. Nem egyszer előfordult már, hogy olvasóim megállítottak az utcán és jelezték, hogy legközelebb milyen könyveket biztosítsak a számukra.

JÓLESŐ érzés látni a könyvtárba jövő öregek hálás mosolyát, hallani köszönetüket egy-egy szerencsésen eltalált ajánlás után, s élvezni a bizalmukat, hogy a jövőben is rám hagyatkoznak a könyvek kiválasztásában. De ami ennél is örömebb, az a fiatalság olvasása. A József Attila olvasómozgalomnak eddig 55 tagja van, s még az utóbbi hetekben is jöttek újabbak. Már eddigi könyvtárosságom ideje alatt is észrevehetően fejlődtek olvasóim. Eleinte csak a magyar

klasszikus irodalom forgott kézről-kézre, ma már olvassák, sőt követelik a ma élő magyar és külföldi írók műveit is.

RENDEZVÉNYEINK elsősorban ifjusági jellegűek voltak eddig, legalább is ezek voltak a legsikeresebbek. A legutóbbi diafilmvetítéssel egybekötött mesedélután iránt akkora volt az érdeklődés, hogy a jelenlévők csak a művelődési otthon nagytermében fértek el...

Gondok, tervek és sikerek, hétköznapiak és ünnepek váltakoznak a mezőszentgyörgyi könyvtár életében. Remélem, egyre több olvasó számára nyújt majd több tudást, szórakozást, eredményes fejlődést, a mi községi könyvtárunk is.

Kőszegi Józsefné
községi könyvtáros
levele nyomán

+ + + + +

Dr. MÜNNICH FERENC elvtárs, államminiszter, az elmúlt negyed-
évben kettőszáz kötet könyvet ajándékozott szülőfaluja,
Seregélyes község könyvtárának.

+ + + + +

TÖBB MINT kettőszázötven kötet mezőgazdasági szakkönyvvel
gyarapodott az elmúlt negyedév folyamán Polgárdi község
könyvtára. A Mezőgazdasági Kiadó ugyanis, a mezőgazdasági
könyvhónap országos megnyitója alkalmával rendezett kiállít-
ás könyveit a községi könyvtárnak ajándékozta.

+ + + + +

Néhány szó az olvasók toborzásáról.

Van valami olyasféle jelenség jó néhány könyvtárunknál, ami csak a megrekedt folyók állóvizé válásához hasonlítható. A természetben az állóviz felszine csillogó tükröt mutat, de a mélyben-áramlás hiányában - lassan elsekélyesedik a korábban vajt meder is, s az egykor élénk élet megszűnik.

Ez a jelenség mutatkozik meg "állóviz" könyvtárainknál is, amikor a csillogó felszín alá nézünk. Félreértés ne essék, most nem azokról a könyvtárakról szólok, ahol a munka egyébként is csak olyan tessék-lássék módon megy. Nem. Inkább azokról, ahol korábban nagy erőfeszítéssel szép eredményeket érték el, sőt hozzátehetem azt is, hogy komoly eredményeket, de a felfelé ivelő út egy bizonyos szakaszon megtört és a fejlődés - bár elég magas szinten - megrekedt.

Ezek az "állóviz" könyvtárak. "Az én községemben már 20-22% olvasó van", "ennél többet már igazán nem lehet", s hasonló önmegnyugtató jelszavak mögé búvó könyvtárak ezek. Az "állóviz" jelenség legtöbbször az olvasók számánál mutatkozik. Magas az olvasók száma, de ha megnézzük kik ezek az olvasók, akkor évről-évre ugyanazokkal a nevekkel találkozunk. Félreértés ne essék, nem az olvasói törzsgárda kialakítása ellen beszélek. A törzsgárda kialakítása nagyon is szükséges. Hanem a csők már meglévő olvasókra épülő könyvtári szemlélet ellen. Ugyanis az ilyen községekben, ha a dolgok mélyére nézünk, hamarosan kiderül, hogy nagyon sok az olyan ház, amelynek lakói még csak a községi könyvtár színét sem látták. S főleg azokból rekrutálódik a könyvtárt nemlátottak tábora, akiket leg-

jobban kellene a községi könyvtárnak szolgálni, - a termelőszövetkezeti parasztságból.

Kötéssel katonát is csak a Habsburg időkben fogdostak. Olvasót meg pláne nem kötéssel kell fogni, hanem inkább könyvvel.

Persze először meg kell állapítani azt, hogy kik ezek az emberek. Ebben az esetben fordított könyvtári adminisztrációt végzünk. Ugyanis a könyvtárban, azokat az embereket vesszük jegyzékbe, akik olvasók. Most el kell készítenünk a nem olvasók jegyzékét.

Hogy mily módon?

Az olvasók jegyzéke megvan. Elkészült a választásra jogosultak jegyzéke is. A kettőt összevetve megkapjuk a harmadikat. Érdeemes térképre vetni, hogy melyik házakból olvasnak és melyekből nem.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az olvasók többsége - főleg a nagyobb községekben - a könyvtárt körülvevő házakból és utcákból adódik. Tehát a távolabb lakókat kell megközelíteni, mégpedig könyvvel. Ennek a járható utja az, hogy a könyvtártól távol fekvő utcákba, - "házi könyvtárakat" helyezünk ki. Husz-negyven kötet könyvvel.

Aktivákat keresünk ezeknek kis kölcsönzőállomásoknak a kezelésére. Kerületi tanácsstag, ott lakó régi könyvtári törzsolvasó szívesen segít ebben. Ezek majd ellátják a környező házakat könyvvel, s akik így megszeretik az olvasást, előbb vagy utóbb jelentkeznek a központi könyvtárban is, a bővebb választékért.

Érdemes ezen elgondolkodni, és érdemes megvalósítani. A ráfordított munka hamarosan megtérül. Ahol eredményesen alkalmaznák, kérem ne hallgassanak róla. Irják meg a Könyvtári Híradónak...

Csukly Alajos

"SOK KÖNYV KELL IDE..."

Talán sehol sem várják annyira a könyvet, mint Pötölpusztán. Amint végigmegyünk az alacsony, volt uradalmi épületek között, kíváncsian lebuknak szét a konyhaajtók függönyei. S amikor a leselkedők a könyvekkel megrakott vékát is észreveszik a kezünkben, itt is, ott is feltárlanak az ajtók.

- Azt hittük, már el sem jönnek többet...
- Többet hoztak, mint a múltkor?
- Gyakrabban is jöhetnének...! - hangzik jobbról, balról.
- Hát Jókai van-e közte? - mustrálgatja a szállitmányt egy őszbajuszu bácsi, aki eddig hallgatva szoritotta agyarára a pipát. Bozontos, fehér szemöldöke alól meghökkentően élénk, fiatalos szempár csillog elő. Jobbjában az elmaradhatatlan pipa, másik kezét a zsebben melengeti a boldos, áprilisi szélben. Szakértő pillantásokkal veszi szemügyre az új könyveket.
- Ezt is olvastam, meg emezt is - bök egyik-másik felé a pipaszárral. Kiss János bácsi az Állami Gazdaság 73 éves nyugdíjasa - Bessenyei János könyvtáros szerint - annyi könyvet olvas, hogy háromszor is kitelnék belőle a József Attila olvasómozgalom aranyfokozata. Egyike azoknak, akik

állandóan újabb könyvekért "zaklatják" a könyvtárost.

Pár perc multán már a téglakockás, kisablaku, takaros szobában nézegetjük a "házikönyvtárát". Jóleső büszkeség ül a fiatalosan csillogó szemekben, amint kiemel egy-egy darabot a ruhásszekrény aljából. Mindegyik kötetnek külön története van.

- Ezt Sárbogárdon vettem vagy tizenöt éve... ezt a fiamtól kaptam... ezt meg Fehérváron néztem ki magamnak egy könyvesbolt kirakatában.

Sorra kerülnek elő a szekrény mélyéből a Jókai, Mikszáth, Móra, Móricz kötetek. De nemcsak azok.

- Ez a legujabb szerzemény - nyujt felém egy vaskos kötetet, Solohov Csendes Don-ját.

- Kicsit hosszallom - kocogtatja meg a pipaszárral a borítólapját - de nemsokára rászánjuk magunkat... Ugye? - néz a feleségére, aki eddig egyszer-kétszer szólt csak közbe, érdeklődéssel szemlélve a nagy kirakodást. Most huncut mosollyal fenyegeti meg az öreget.

- Könnyen beszél, akinek még nem kell "ókularé"... hetvenhároméves létére is olyan a szeme, hogy nő!

- Pedig nem most kedveltem meg az olvasást - mentegetőzik Kiss bácsi - olvasok én már vagy ötven éve. Igaz, most jobban hozzájut az ember a könyvhöz, meg az olvasáshoz is... Kiveri a pipa hamuját. Csontos, szélfutta keze a dohányzacskóval motoz.

- Harminc éve lakunk ezen a pusztán. Amikor idekerültem, még Zsigray gróf birtoka volt. Voltam én itt mindenféle. Kocsis, gyalogmunkás, mikor mi kellett... Aztán tíz évet dol-

goztam az Állami Gazdaságban. Most a nyugdíjból éldegélünk az asszonnyal. Nem valami sok, de nem is kevés... Könyvekre is futja... nemcsak olcsókönyvtárira, ilyenekre is - emeli meg a nemrég vásárolt vászon kötésű Mikszáth kötetet. - Tavaly ősszel vezették be a villanyt a pusztába. Sokan olvasunk már - tér észrevétlenül a többszámra - sok könyv kell ide, meg a környező pusztákra is... Mindenhová.

Osaba Orsolya

A KÖLCSÖNZÉSI IDŐ VÁLTOZÁSAI RÓL. . .

Általánosan tapasztalt jelenség, hogy a falusi munkák természetéből adódóan az emberek szabadideje az év különböző szakaszaiban nagyobb ingadozást mutat, mint amennyi a tiszteletdíjas könyvtárosok számára előírt nyitvatartási időbe belefér, még a legkedvezőbb órák megválasztása esetén is.

MILYEN MEGOLDÁST talál erre a könyvtáros? Bevezeti a téli és a nyári nyitvatartást. A téli hónapokban általában korábban ajánlatos megtartani a kölcsönzéseket, míg nyáron helyes, ha a nyitvatartási órák a késődélutáni, sőt az esti órákra esnek. Minden esetben figyelembe kell vennie a könyvtárosnak felnőtt olvasói szabadidejét; a városokból, környező üzemekből munkából hazatérő dolgozóknak a kölcsönzési idő helyes megválasztásával is biztosítani kell az olvasási lehetőséget. Ne intézzük el ezt azzal, hogy majd a dolgozó gyermeke hazaviszi a könyvet. Ez ha néha szükség megoldásnak jó is, nem lehet tartós és komoly kapcsolat a felnőtt olvasó és könyvtár között.

A NYÁRI ÉS TÉLI NYITVATARTÁS időpontjának külön választásával általában egyetértünk. Nem helyeselhetjük azonban a kölcsönzési időnek szinte a nappalok hosszabodását - rövidülését követő folyamatos változtatását. Ez semilyen körülmények között nem indokolt, még a pusztai kölcsönzők esetében sem. A lakosság a folyton változó nyitvatartáshoz képtelen igazodni, de a változásokról sem lehet megfelelően tájékoztatni.

A KÖLCSÖNZÉSI IDŐT - a tiszteletdíjas vezetővel működő könyvtárak számára a vonatkozó miniszteri utasítás figyelembevételével - a községi tanácsok határozzák meg. A meghatározott időpontoktól eltérni csak a községi tanács vezetőinek engedélyével szabad egyes indokolt esetekben.

A községi tanács vb. által meghatározott nyitvatartási időt közöljék könyvtárosaink a járási /megyei/ könyvtárral is, mert mindinkább a kölcsönzések idején kívánunk szakmai segítséget, módszertani utmutatást, tanácsot adni az olvasókkal való helyes foglalkozáshoz.

Fordítsunk nagy gondot a megváltozott kölcsönzési idő kihirdetésére a rendelkezésünkre álló valamennyi eszközzel. És ne sajnáljuk a fáradságot olvasóinkkal a változást levelben is közölni. Gondoskodjunk a könyvtár épületén /a könyvtári tábla mellett/ továbbá a könyvtár helyiségeinek bejáratánál is a nyitvatartási idő feltüntetéséről.

Neményi László

MEGNAGYOBBODOTT A MEGYEI KÖNYVTÁR

1963. április 26. piros betűkkel kerül bejegyzésre a Megyei Könyvtár történetébe. - E napon avattuk a könyvtár felnőtt olvasói részére készült új helyiségeket. Kölcsönzót, olvasótermet, raktárakat.

Eddig, - immár tizenegyedik éve - meglehetősen szűkös és kulturálatlan körülmények között kényszerültünk ellátni feladatunkat, kielégíteni az olvasók igényeit. - A kölcsönzés mintegy 60 m²-nyi alapterületű, természetes világitást nélkülöző raktárból történt az ablak előtt várakozó olvasóknak. - Ilyen körülmények között a szabadpolcos kölcsönzés bevezetése lehetetlen volt. Példátlan volt az, hogy egyedül a mi megyei könyvtárunknak nem volt olvasóterme. Ezen a lehetetlen - a korszerű olvasószolgálat megvalósítását akadályozó - helyzeten változtatott az új helyiségek létesítése.

Az átépítő munka a múlt év tavaszán indult meg a Városi Tanács által kiutalt, a Csók István Képtár mellett lévő épületrészben, a Művelődésügyi Minisztérium által rendelkezésünkre bocsátott felújítási keretből.

A fenti intézkedések és a lelkes, komoly szaktudásu tervező segítségével, s mintegy 1,100.000,- Ft-os költséggel elértük, hogy végre modern, kulturált és szép olvasószolgálati helyiségekkel rendelkezik könyvtárunk. Most már nem volt gond a magasabbszintű könyvtári munkát jelentő szabadpolcos kölcsönzés bevezetése, valamint olvasóterem, a feldolgozó csoport számára munkahely és raktárak biztosítása sem.

Az új helyiségek berendezése természetesen új, modern butorokkal történt, beépített vasállványokkal.

Az átépítési munka azonban még nem ért véget. Most készül az új gyermekkönyvtár is ugyancsak modern, klubszerűen berendezett, szabadpolcos formában.

A könyvtár megnyitása óta még csak néhány hét telt el, de a megfelelő elhelyezés máris érezteti kedvező hatását az olvasószolgálati munkában, s a látogatók nagy elismeréssel szólnak megyénk könyvtári központjának méltó elhelyezéséről.

Román Károlyné

AZ ERDŐHÁTI KÖNYVTÁR NAPLÓJÁBÓL.

MÁRCIUS 30-án szépirodalmi vetélkedőt rendeztünk. Könyvtárunk olvasói nagy izgalommal várták ezt az eseményt. De talán magam izgultam a legjobban; s meg kell vallanom, félttem is egy kicsit, mert hiszen én, a könyvtáros, most játékevezető voltam, hasonlóan a tanárhoz, aki vizsgáztatja növendékeit. Persze, a különbség mégis sok: a könyvtáros általában nem ismerheti annyira az olvasóit, szellemi képességüket, emlékezőtehetségüket; hogy mi az, ami megmarad bennük az olvasott könyvekből...

Közel egy éves munkám eredményének visszatükröződését vártam, szorongó érzésekkel és nem kis kíváncsisággal. Meg tudok-e küzdeni a közönnyel, felülemelkedik-e rendezvényünk

a hallgatóságos tudomásulvétel olyan jól ismert érdektelenségén? - Elég nehéz kérdéseket adtam fel a versenyzőknek, de valamennyit könyvtárunk legolvasottabb könyveiből. S ami talán a legnehezebb: néhány soros szemelvényből meg kellett állapítaniuk a mű címét, íróját, majd beszélniük kellett a regények főhőseiről, esetleg témájáról, tanulságairól, sőt, egyik-másik hiresebb regény megjelenési idejét, valamint írója életrajzi adatait is kérdeztem. És - nagyon tudtak, remekül szerepeltek olvasóim! Jó volt hallani, hogy idős, kendős asszonyok is jelentkeztek komoly erőpróbát jelentő megfejtésekre, és szabatosan, helyesen válaszoltak. Olyan emberek, akik nemrégén még nagyon távol éltek az irodalom világától.

Legélénkebben az ifjuság vett részt a vetélkedésben. Meglepődtem, hogy mennyire jól emlékeznek a könyvek apróbb részleteire azok is, akikről azt hittem korábban, hogy csak úgy futtában, felületesen olvasnak. Most jóleső érzéssel vettem tudomásul, hogy ez a könyveket faló fiatalság tud helyesen olvasni, és sokat elraktároz magába mindabból, amiből minél többet megtartani érdemes.

ÁPRILIS 27-én író-olvasó találkozó volt nálunk. Gergely Mártát hívtam meg, mert regényei nagyon olvasottak nemcsak az ifjuság, hanem az idősebbek körében is. Az író már délelőtt megérkezett, magával hozta férjét és két munkatársát: Teknős Péter szakíró és Gaálnét, a Kisdobos levelező rovatának vezetőjét. Először az erdőháti iskolát látogatták meg, ahol a gyermekek verssel, virággal és énekkel köszöntötték őket, majd a legügyesebb gyermekek közül ötöt kiválasztottak, akiknek a szülei a Hibrid-Üzemben dol-

goznak, s átmentek velük az üzembe, anyagot gyűjteni, a Kisdobos juliusi számába rajzokat, tudósításokat. Az ujdonsült kis rajzművészek és riporterek élvezték a "magas" szereplést és ügyesen dolgoztak. Délután meglátogatták a martonvásári iskola kisdobosait, a Beethoven-muzeumot, és este 6 órakor kezdődött a találkozó az erdőháti művelődési otthon klubtermében, ahol az író két órahosszat beszélgetett olvasóival. Érdekes epizódokat mesélt írással kapcsolatos élményeiből, regényeinek hőseiről; magáról és írásairól nagyon szerényen beszélt. Izgalmas vita alakult ki. A kérdésekre az író kedves közvetlenséggel válaszolt, nem csoda tehát, hogy személyével is meghódította olvasóit.

A találkozó óta még nagyobb az érdeklődés a könyvei iránt, az emberek szeretnék mindent elolvasni, amit Gergely Márta írt.

Dr. Jantsits Tiborné

• • • • •

A művelődési autó nyomában.

Három új kölcsönzőállomással gyarapodott március hónapban a Megyei Könyvtár autókönyvtári hálózata. Sárszentmiklós-Hadnagypusztára, Sárosd-Jakabszállásra és Nagyhantos-Ujtelepre juttatta el a művelődési autót a könyvet.

Nem egyszer elhangzott már, hogy kevés lelkes aktivája van a könyvtárügynek. Ennek ellenkezőjéről tettek bizonyosságot ezek a tanyai és pusztai könyvtárosok, akik házukba fogadták a könyvtárat. Szobájukba, saját szekrényükbe helyezték

el féltő gondoskodással, vállalva a kölcsönzéssel járó jö-
vés-menést, a kölcsönzők utáni takarítást és az alkalmi
vendéglátók szerepét, amikor egy-egy olvasó válogatás köz-
ben belefeledkeznek egyik vagy másik könyvbe.

Még csak most találkoztunk velük először, de méltán sorol-
hatjuk őket a régi könyvbarátok táborába. Ez alkalommal
mutatjuk be a Könyvtári Híradó olvasóközönségének Csóri
Antal hadnagypusztai agronómust, **Hekkel** Mihály jakabszál-
lási tsz-kovácsot, és Borbély Lászlóné nagyhantosi háziassz-
zonyt.

= = = = =

Nagy népszerűségnek örvendenek pusztákon, tanyákon a ha-
gyományos "könyvtári esték". A Vörösnarty Irodalmi Színpad
tagjainak lelkes közreműködésével négy helyen került megren-
dezésre irodalmi est. Felsősomlyón és Hajdu-tanyán - József
Attila emlékestén - a nagy proletárköltő életét és munkás-
ságát ismerték meg a puszták lakói. A Város peremén c.
film még közelebb hozta a költőt és korát a hallgatókhoz.
Az erdőmajoriak a magyar költészet legszebb tájleirő ver-
sei mellett a falu és a falusi emberek életét, hagyományait
ismerhették meg. Jól sikerült és nagy tetszést aratott a
csalaj Állami Gazdaságban megrendezett Arany balladaest
is, amelyen az ifjusági irodalmi színpad tagjai szerepeltek
nagy sikerrel. Ugyanez a műsor került megrendezésre Szár II-n
és Mélyvölgypusztán, hasonló sikerrel.

Pesti Jánosné

A KÖNYVTÁRI HIRADÓ A KÖNYVTÁROSOK
SEGÍTŐJE!

AMIKOR MEGINDÍTOTTUK, az volt a célunk, hogy híradónk - a Megyei Könyvtár és a községi könyvtárosok közötti kapcsolat új formájaként - tevékenyen járuljon hozzá az eredmények további emelkedéséhez nyújtson hathatós támogatást falusi könyvtárosaink munkájához. Ezt a célkitűzést tartottuk szem előtt, amikor cikkeink - elsősorban helyi vonatkozású problémákkal foglalkoztak, illetőleg az egyes időszerű és általános jellegű kérdéseket az adott terület viszonyaihoz alkalmaztuk, s emellett az egyes községi könyvtárosokat is bevontuk a szerkesztésbe. Kaptunk néhány önként megírt cikket, levelet, és azok a könyvtárosok, akiket arra felkértünk, a h iranyagot, beszámolóikat be- küldték. Olyan eset, hogy falusi könyvtáros érdeklődésére vagy kezdeményezésére jelent meg egy-egy problémáról írás, a legritkébbak közé számít.

MONDJUK KI ŐSZINTÉN, a híradónk iránt még mindig tapasztalható bizonyos érdektelenség. Falusi könyvtárosaink egyrésze még nem rendszeresen, vagy egyáltalán nem olvassa kiadványunkat. /Sajnos a "Könyvtáros" c. szaklapunkat sem!/ Több helyen felbontatlanul találtuk a Könyvtáros iratai között, úgy, ahogy a posta kikézbesítette. Az ok: "nincs időm, nem érek rá elolvasni". És sajnos, rendszerint azoknak kevés erre az idejük, akiknek a munkájában is hiányosságok tapasztalhatók; akiknek legnagyobb szükségük lenne rá! Híradónk a megye közművelődési könyvtári hálózatainak /tanácsi és szakszervezeti könyvtárak/ könyvtárosai számára készül, tehát

továbbra is foglalkozni kívánunk a szakszervezeti, sőt az iskolai könyvtári problémákkal is.

Munkatársainkat fokozottabb közreműködésre kérjük fel, segítsék a szerkesztést az eddiginél nagyobb mértékben leveleikkel, könyvtáruk életéről készített tudósításaikkal. Írják meg terveiket, de ne hallgassák el gondjaikat, nehézségeiket sem. Számoljanak be sikereikről, hogyan, kinek a segítségével, milyen módon és eszközökkel érték el azokat. Hiszen egy jó hír, jó beszámoló nemcsak örömmel tölt el bennünket, hanem a tapasztalatok kicserélését is jelenti, hasznos tanulsággal is szolgál.

Legyen közösen szerkesztett hiraónk a megye minden könyvtárosának közvetlen segítõje!

n.l.

(8) H I R E I N K

A MEGYEI KÖNYVTÁR módszertani csoportja és a Megyei Módszertani Tanácsadó együttműködési tervet dolgozott ki, melynek keretében a városi irodalmi színpad tagjai rendszeresen közreműködnek a művelődési autó munkatervében szereplő irodalmi előadásokon.

(5) x x x x x

ABÁN jól sikerült író-olvasó találkozót rendezett a községi könyvtár, amelyen Molnár Gábor író, Csoóri Sándor költő és Kordás Ferenc műfordító beszélgetett a közel háromszáz főnyi érdeklődővel. Az estet helyi szavalók versmondás tette színesebbé.

x x x x x (3)

CSŐSZÖN az újonnan választott községi tanács alakuló ülésén valamennyi tanácstag beiratkozott a községi könyvtárba. A tanácsteremben a községi könyvtár izléses könyvkiállítást rendezett az ünnepi alkalomra.

x x x x x (1)

ISZKASZENTGYÖRGYÖN új helyiségbe költözött a községi könyvtár. Megoldást nyert a könyvtár berendezése is, így kulturáltabb körülmények között, szabadpolcon válogathatnak már az olvasók a könyvtár egyre gyarapodó állományából.

x x x x x

①
JENŐBEN közvetlen befejezés előtt áll a művelődési otthon átépítése. Ezzel megoldódik végre a könyvtár évek óta várható elhelyezése is. A most épülő szárnyban klubszerű modern könyvtárhelyiség várja majd az olvasókat.

②
x x x x x

GYURÓN eddig a községi tanácsteremben elhelyezett két szekrény jelentette a községi könyvtárat. Most a községi tanács határozata nyomán önálló helyiségbe költözik a könyvtár, ahol is mód nyílik a szabadpolcos-kölcsönzésre való áttérésre.

③
x x x x x

URHIDÁN is önálló helyiséget kapott a községi könyvtár, amelyet a községi tanács több mint ötezer forintos költséggel hozatott rendbe. A szép és barátságos könyvtárhelyiségben Urhidán is áttérnek a szabadpolcos kölcsönzésre.

④
x x x x x

MÁTYÁSDOMBON a községi tanács VB-ülésén számoltatta be a könyvtárost munkájáról. A Végrehajtóbizottság elhatározta, hogy író-olvasó találkozót rendez, amelyre a községből elszármazott Molnár Gábor író-t hívják meg.

⑤
x x x x x

A CSŐSZI TERMELŐSZÖVETKEZET kovácsai könyvespolcot készítettek a községi könyvtár számára. A termelőszövetkezet többek között ezzel járult hozzá a könyvtár fejlesztéséhez. Hogy miért a kovácsok? A könyvtár vaspolcokkal berendezett és az egységes berendezés képenek megtartása miatt vállalták az újabb vasállvány elkészítését.

3. 42 52
MEZŐSZENTGYÖRGYÖN a könyvtár kis ünnepségek keretében köszöntötte háromszázadik beiratkozott olvasóját. A kedves családi hangulatu műsoron résztvettek a község vezetői is. Ugyancsak Mezőszentgyörgyön irodalmi műsor keretében adták át ötvenöt Kisz-fiatalnak a József Attila olvasómozgalom jelvényeit.

3. x x x x x

PERKÁTÁN, több jólsikerült könyvtári estét rendeztek a tél folyamán. A Mezőgazdasági Könyvhónap keretében rendezett zöldségtermesztési előadáson a termelőszövetkezet harminc kertésze vett részt.

3. x x x x x

FELCSUTON Szabó Magda író nő találkozott olvasóival. Az író-olvasó találkozót a Járási Könyvtár igen jól készítette elő. Könyvtárközi kölcsönzés keretében kiküldte a községbe az író nőnek a Járási Könyvtárban található műveit, s ezek a könyvek a találkozó időpontjáig kézről-kézre jártak. Az irodalmi esten több mint százan vettek részt. A nagy sikerű író-olvasó találkozó haszna a könyvtár eredményeiben is megmutatkozik, ugyanis ugrásszerűen emelkedett az olvasók száma a rendezvény után.

5. x x x x x

TABAJDON Gáll László mezőgazdasági szakiróval találkoztak az olvasók. Az előadást és vitát jól sikerült könyvvásár fejezte be.

x x x x x

FTYEKEN Bihari Klára író nő találkozott olvasóival, akik nagy érdeklődéssel hallgatták előadását és igen élénk vita alakult ki az író nő új könyvéről. Az irodalmi est után a kölcsönzött kötetek száma szinte megháromszorozódott az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva.

3.

x x x x x

CSÁKVÁRON az író-olvasó találkozóra érkező ORAVETZ Paula, író nőt díszes csákvári fazekas munkával ajándékozták meg. A lelkes közönség alig akarta az író nőt elengedni és a beszélgetést befejezni. Nagyban elősegítette ez a találkozó az önálló könyvtár olvasó toborzását is. A negyedév folyamán száztiz fővel emelkedett a csákvári olvasók száma.

3.

x x x x x

BICSKÉN Molnár Gábor író tartott előadást a Művelődési ház nagytermét megtöltő több mint négyszázfőnyi közönség előtt. Az előadást filmvetítés követte.

x x x x x

A BICSKEI JÁRÁSBAN az első negyedévben az olvasók újra iratkozása általában a kívánt mértékben haladt. Nagyobb lemaradás csak három községben következett be, rajtuk kivüleső okokból. A lemaradást nyilvánvalóan már ebben a negyedévben behozzák. Külön kell foglalkozni azonban ALCSUTDOBOZ problémájával, ahol a község vezetői még mindig nem érzik eléggé felelősségüket a községi könyvtár munkájáért. A község lakosainak csak 4,3 %-a könyvtári olvasó! A községi tanácsnak sürgősen felül kell vizsgálni a könyvtár és a könyvtáros munkáját! Alcsutdobo is

a váli völgyben van, mint Felcsut, Tabajd és Vál, ott pedig jó könyvtári eredményeket érnek el. Alcsútdobozen sem élnek másilyen emberek, mint a többi községekben, csak meg kell találni a hozzájuk vezető utat. Még nem késő, - el kell kezdeni!

x x x x x

KISKÖRZETI TAPASZTALATCSERÉKET szervezett a bicskei járási könyvtár Mányon, a dunaujvárosi városi könyvtár Mezőfalván. A környező községek könyvtárosai élénk vita közben ismerkedtek meg egymás problémáival, munkájával, eredményeivel. Hasznos tapasztalatokkal gazdagodva tértek haza.

x x x x x

A FŐFOGLALKOZÁSÚ KÖZSÉGI KÖNYVTÁROSOK részére az új polgári községi könyvtárban tartotta meg szokásos negyedévi tapasztalatcsere-értekezletét a Megyei Könyvtár. A megye kiemelt községi könyvtárosai részletesen megbeszéltek az előttük álló feladatokat és azok megvalósításának módszereit.

- - - . - - -

E M L É K E Z T E T Ő

Néhány fontos évfordulóra hívjuk fel munkatársaink figyelmét. A jegyzéket a községi könyvtáraink állományának figyelembevételével állítottuk össze abból a célból, hogy - lehetőségeikhez mérten - kiállításokkal, esetleg kisebb-nagyobb rendezvényekkel emlékezzenek meg róluk.

M Á J U S

26. Nemzetközi Gyermeknap

J U N I U S

15. Erkel Ferenc halálának 70. évfordulója /1893./

23. Bródy Sándor születésének 100. évfordulója /1863./

25. Kilián György halálának 20. évfordulója /1943./

J U L I U S

6. Maupassant halálának 70. évfordulója /1893./

19. Majakovszkij születésének 70. évfordulója /1893./

A U G U S Z T U S

3. Gárdonyi Géza születésének 100. évfordulója /1863./

24. Kölcsey Ferenc halálának 125. évfordulója /1838./

29. Karinthy Frigyes halálának 25. évfordulója /1938./